

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Decimusquintus Imperator Chuangus. Imperavit annis XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

DECIMUSQUINTUS IMPERATOR CHUANGUS.

Imperavit annis xv.

CHUANGUS contra patris Præfectorumque plurimorum voluntatem imperium naturâ sibi debitum obtinuit. UONUS enim KEUM è concubinâ filium, quem amabat maximè, legitimo præferebat. SINPEUS autem unus è Præfectis, æquitatis amans, & ex eodem ordine quidam alij non minori autoritate sese vehementer opposuere; quòd præviderent, si filius legitimus jure suo privaretur, rotius inde jam labantis imperij timendum interitum esse. Nec enim dubitabant futurum, ut dissociatis animis fratrum, alij KEIANIS, alij CHUANGIANIS faventes partibus, intestino bello subjicerent faces. His tandem rationibus effectum, ut CHUANGUS eligeretur. Cujus fortunam continuò secuta invidia, tertio imperij anno nil suspicantem præfenti vitæ periculo admovit. Nam qui KEI partes sequebantur, occisi Imperatoris sanguine viam illi signatum ibant ad imperium. Parricidio patrando destinatus MEKIENUS factionis caput. At insidiæ fuerunt à SINPEO detectæ, Imperatorem jubente cautum esse. Ut autem sine turbis, quarum idem MEKIENUS, Præfectus multum autoritate valens, materiam minabatur, consenesceret proditio; SINPEUS autor est Imperatori, ut se simul & MEKIENUM invitet in regiam, sub obtentu solita imperij negotia conficiendi. Et favit consilio successus. MEKIENUS solus à subornato milite occisus; KEUS ut fraudem detectam, & MEKIENI cædem inaudijt, in tutum se recepit, ad YEN regem aufugiens.

Cyclo 34. anno
22. ante Christi
1478 696.

Anno sequenti denno inter duos alios fratres domesticum malum intervenit, invidia & regnandi libido. Alter erat ZUKIEUS, alter SINOPEUS, aut alio nomine VONCUNGUS, SIANGCUNGI CI regis filij. Uterque à patre profugerat, cujus præceptis ingenium & nequitiam ferre non poterant; nec à morte securi, ubi exarsisset iracundiâ. ZUKIEUS in Lu regione, VONCUNGUS in Kiu salutem invenit. Sed hoc periculum paulò post patris cæde dissipatum: Cædis author nunquam innotuit. Hi duo ergo, postquam ab occiso patre

Bella inter
fratres.

securitas

securitas erat, acriter inter se depugnare pro regno. Unum Lu, alterum KIU, reguli fovebant. Ipsum etiam CI regnum discessit in factiones. ZUKIEUM duo è primâ nobilitate Præfecti XAOHOENS, & QUONCHUNGUS sequebantur. Aliquot prælijs vario Marte pugnantum; donec in VONCUNGUM inclinavit victoria, non usquequaque felicem: quippe ultimo in prælio à QUONCUNGO sagittâ vulneratus propè afuit à morte. ZUKIEUS toto exercitu amisso, ne in offensi fratris potestatem veniret, simul spe regni obtinendi, ad Lu regem iterum cum QUONCHUNGO & XAOHOEO fugit. Quos UONKUNGUS per Præfectos insecutus, in Lu regnum superfudit suas copias, ibique captum ZUKIEUM necavit. XAOHOENS, ut hostium manus effugeret, voluntariam mortem occupavit. QUONCHUNGUS verò vivus in manus hostium devenit; quem confecto bello victor exercitus captivum ad regem adduxit. QUONCHUNGUS Philosophus rerum naturalium scientiâ, vitæ integritate ac præcipuè prudentiâ insignis, illius ævi confessione ferebatur. Omnes illum venerari & colere, dictaque ejus pro oraculis habere. Nec ab his facta dissentiebant; quæ in tantum excelluit, ut CONFUTII ætate, qui sub hæc tempora floruit, ut videbimus, multi dubitarent, num ad istius virtutem pervenisset, quod apud Sinas in summâ laude ponitur. UONCUNGUS igitur, ubi eum esse in sua potestate videt, acceptum ab eo vulnus ipsius morte vindicare statuit. A quo consilio PAOXOUS è Præfectis unus multum abhorrens ei magnoperè restitit. *Ego verò, tantum abest, inquit, ut hoc ei crimini vertendum putem, ut etiam virtutis nomine honestare non dubitem. Amor fuit ac fides in dominum, cuius salutem alieno incommodo sancire pulchrum haud injuriâ credebatur. Te ipsum, ô rex, consule, quales in tali fortunâ tuos in te optares esse. Laudares enim vero fidem, agnosceres officium pro tuâ vitâ sanguinem hostilem haurientium. Quare non modo nullâ poenâ afficiendum, sed ut insontem dimittendum censeo. Beneficio stectetur hostis; quemque odisti adhuc tanquam injurium, posthac magis tanquam gratum amabis.* Paruit salubria suadenti UONCUNGUS, missumque QUONCHUNGUM fecit. Qui cum in Lu regnum se recepisset, ab rege pro fugitivo habitus, iterumque captus & catenis vinctus ad UONCUNGUM remittitur; non amore reipublicæ, sed quia illius arma sibi formidolosa erant. Is nunciato reditu officiosè homini procedit obviam & indignum tantâ virtute habitum averfatus, continuo demi vincula jubet, ac velut amicum

Vita hosti servata.

amicum assidere sibi. Ibi rogatus de populorum gubernatione, de regni ditandi modis, de regulorum animis sibi adjungendis, in quo totius imperij vis erat atque autoritas, multa præclare differuit. *Servanti pro- fuit.* Quibus auditis **LONCUNGUS** mirum in modum exhilaratus, præfecturam tunc donatum, post ob egregias naturæ dotes, pariæque in republicam merita, suum Colaum fecit. Erat omnino **QUONCHUNGUS** magni & animi & consilij, sed in multis antiquas Sinarum rationes non sequebatur, in suum regniquæ commodum callidiùs intentus, quàm viro bono convenit. Unde postmodum à **CONFUTIO** dictus est haud ex hominis probi normâ quæsisisse, imò arte atque astutiâ superasse virtutem, quâ debuisset alia omnia inferiora ducere. Philosophorum enim esse, germanæ virtuti primas in rebus omnibus dare, Verùm quocunque hæc modo se habuerint, rex **CI** ad magna pervenit hujus Colai industriâ, regulis quamplurimis uno ejus consilio sub imperium regis abeuntibus. Cujus felicitas eodem authore atque adjutore non paulò surrexit altiùs. Nam mortuo Imperatore **QUONCHUNGUS** ita suffragia disposuit, ut **CI** regis affinis in Imperatorem eligeretur. **LIUS** ei nomen erat, ex imperatoriâ quidem stirpe, sed non rectâ descendenti. Quæ tamen intercessio non abstulit stirpi titulum cognominem, sive imperatorium.

DECIMUSSEXTUS IMPERATOR LIUS,

Imperavit annis v.

Igitur **LIO** ex regum **CI** prosapiâ ad culmen evecto exclusis **CHUANGI** filijs & fratribus, non fuit difficile, stabilire res imperij, præsertim à rege **CI** adjuto. Sic enim regulos beneficiarios ex Orientis regionibus, magno numero, expertâ & felici **QUONCHUNGUS** industriâ adjunxit sibi. Unus imperium abnuere visus est, **SUI** regulus; cui tanquam rebelli **LONCUNGUS** Imperatoris nomine bellum indixit, procliôque devictum necavit. Amici necem indignè ferens rex **LIUS**, **CI** regem armis persequitur eatenus, ut hic **SUI** regionem cogereetur restituere. Sed qui aliena propugnatum ierat, ex

P

parte